MTA MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

A Határon Túli Magyarok Titkárságának sajtószemléje

2026. november 2.

A HTMT HÍREI

Szabadság és tudomány a Bánságban - Konferencia a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából

A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 25. fórumának keretében 2026. november 6-án tudományos előadásokra kerül sor a temesvári Bolyai János Szakkollégiumban. […] A programban többek között Magyari Sára Tudománynépszerűsítés (s)tartós módon címmel tart előadást, Berta Evelyn pedig Hová tűntek a csillagok? Temesvár fényszennyezettségének térbeli elemzése címmel mutatja be kutatását. Az izgalmas bemutatókkal és kötetlen beszélgetéssel egybekötött rendezvényre minden tudomány iránt érdeklődőt várnak… Forrás KAB.ro: teljes cikk >

MTNE 2026 - XXVII. Erdélyi Orvosnapok

A 27. Erdélyi Orvosnapokat 2026. november 6–7-én rendezik meg Csíkszeredában. A konferencia középpontjában a cukorbetegség multidiszciplináris megközelítése áll, amelyet az orvostársadalom kiemelkedő szakemberei tudományos előadások keretében mutatnak be. A rendezvény célja a szakmai fejlődés, a tudományos párbeszéd és a magas színvonalú betegellátás előmozdítása. Szervezője a Hargita Megyei Orvosi Kollégium, társszervezői az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvos- és Gyógyszerésztudományi Szakosztálya, valamint a Kolozsvári Akadémiai Bizottság… Forrás EME.ro: teljes cikk >

Konferencia: Mit gondolnak magukról a mai fiatalok Székelyföldön?

Papp Z. Attila, a Kisebbségkutató Intézet igazgatója, kutatóprofesszora a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem szervezésében megrendezésre került MATURANDUS-konferencián Ifjúsági paradoxonok címmel tartott előadást Csíkszeredán 2026. október 8-án. […] Ifjúsági paradoxonok című plenáris előadásában arra irányította a figyelmet, hogy a „fiatalok” korántsem alkotnak egységes csoportot… Forrás Kisebbsegkutato.hu: teljes cikk > teljes cikk 2 >

Az akadémikusok emléke előtt tisztelegtek a Házsongárdi temetőben

2026. október 29-én, halottak napja közeledtével a Kolozsvári Akadémiai Bizottság (KAB) és az Erdélyi Múzeum-Egyesület (EME) közös megemlékezést szervezett a Házsongárdi temetőben nyugvó akadémikusok tiszteletére, felújított és kiegészített emlékkövüknél. A Házsongárdi temetőben a Magyar Tudományos Akadémia 47 tagja nyugszik. Emlékük megőrzésére a Magyar Tudományos Akadémia és a Házsongárd Alapítvány 2002-ben közös emlékkövet állított. Az emlékkövet a KAB idén nyáron felújította és kiegészítette, lehetőséget teremtve arra, hogy méltó körülmények között őrizzék az itt nyugvó akadémikusok emlékét… Forrás KAB.ro: teljes cikk > teljes cikk 2 >

Jubileumi konferencia a Pozsonyi Magyar Szakkollégiumban

A Pozsonyi Magyar Szakkollégium fennállásának 10. évfordulóját kétnapos, ünnepi konferenciával ünnepli 2026. november 6–7-én. […] A konferencia természetvédelmi szekciójának kiemelt programja lesz a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács elnökével, az MTA külső tagjával, Miklós Lászlóval folytatott interaktív beszélgetés, „A klíma változik; Miklós László válaszol!” címmel. A hagyományos előadás helyett a résztvevők közvetlen párbeszéd keretében tehetik fel kérdéseiket az éghajlatváltozásról, a környezetvédelemről és a fenntarthatóságról… Forrás SZMAT.sk: teljes cikk >

Az idei Szarvas Gábor Nyelvművelői Díjat Molnár Csikós László kapta

Molnár Csikós László 1950-ben Zentán született. Tanulmányait Adán és Zentán végezte, majd az Újvidéki Egyetem Bölcsészettudományi Karán szerzett magyar nyelv és irodalom szakos diplomát. Kutatói pályáját 1973-ban kezdte az újvidéki Hungarológiai Intézetben, később pedig a Magyar Tanszék docense, majd rendkívüli és rendes tanára lett. 1997-től a Tanítóképző Karon és a belgrádi Filológiai Karon is tanított. Tudományos munkásságának gazdagságát nehéz néhány mondatba sűríteni. A magyar nyelvészet, a szociolingvisztika, a retorika és a nyelvművelés területén végzett munkája – könyvei, tanulmányai, cikkei és oktatói tevékenysége számos kérdés megértéséhez vittek közelebb bennünket… Forrás VMAT.rs: teljes cikk >

SZERBIA/VAJDASÁG

Politikum: Tudományos fokozatokból nincs hiány − De mire elég ez a politikában?

A Science október 29-én megjelent írásában részletesen foglalkozik a szerbiai parlamenti választás eredményével és az Egyetemista Lista képviselőinek szokatlanul magas képzettségével. […] Az október 25-i választáson győztes Egyetemista Lista képviselőinek több mint fele tudományos doktori fokozattal vagy orvosi diplomával rendelkezik. A szakemberek most abban bíznak, hogy a

politikai fordulat a szerbiai tudományos élet megújulását is elhozhatja. […] Az Egyetemista Lista programjában szerepel az egyetemi autonómia megerősítése, a kutatások kiszámíthatóbb finanszírozása, a politikai befolyás visszaszorítása, valamint a külföldön dolgozó szerbiai kutatók hazatérésének ösztönzése. […] Az Egyetemista listának három magyar képviselője lesz a parlamentben, míg a Vajdasági Magyar Szövetségnek kettő… Forrás: Vajma.info: teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >

MNT Választások: Az oktatás jövője is az új MNT összetételén múlik

A november 8-i MNT-választások közeledtével az oktatás előtt álló legfontosabb kihívásokról kérdeztük Petkovics Mártát, földrajztanárt, az MNT korábbi végrehajtó és oktatási bizottsági tagját. […] Fontos, hogy a leköszönő egyszólamú MNT-t felváltsa egy sokkal színesebb, szakértőkből álló nemzeti tanács, de nemcsak a 35 tagú Magyar Nemzeti Tanács szakértelme fontos, hanem a bizottságoké is. Fontos, hogy olyan független szakemberek kerüljenek be ezekbe a bizottságokba, akik a saját területükön már bizonyítottak, és tenni akarnak a közösségért. […] A Magyar Nemzeti Tanács a magyar nyelvű oktatás számos fontos kérdésében közvetlenül részt vehet, így a döntés-előkészítésben, véleményezésben, illetve bizonyos esetekben saját döntési jogköre is van. […] A Vajdasági Magyar Újrakezdés a november 8-i nemzeti tanácsi választások kapcsán lakossági fórumokat tart több vajdasági településen… Forrás: Szmsz.press: teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >

Megjelent a Betűkre hangolódva című háromkötetes feladatgyűjtemény

A betűtanulás sok gyermek számára természetes folyamat, másoknak azonban hosszú, türelmet és sok gyakorlást igénylő út. Különösen igaz ez a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében, akiknek a fejlesztéséhez gyakran kevés a megfelelő magyar nyelvű segédanyag. Ezt a hiányt tapasztalta nap mint nap Kurczinák Kiss Szilvia gyógypedagógus és logopédus, az óbecsei Testvériség Általános és Középiskola igazgatónője is. Az évek alatt saját használatra készített feladatokból, játékokból és fejlesztőeszközökből végül háromkötetes, olvasást elősegítő feladatgyűjtemény született. […] A három kötet nem egyszerűen betűfeladatok gyűjteménye: tíz különböző területet is fejleszt, például a vizuális és auditív észlelést, a memóriát, a síkbeli tájékozódást, a logikus gondolkodást és a beszédértést. […] Szeretném, ha megérhetne több kiadást, illetve azt, hogy részét képezze a vajdasági magyar tannyelvű gyerekek oktatási folyamatának… Forrás: Magyarszo.rs: teljes cikk >

Cikksorozat: A Bolyai TGK három szakon készíti föl a diákjait a továbbtanulásra és az önálló boldogulásra

Sorozatunkban azokat a vajdasági középiskolákat mutatjuk be, amelyekben magyar nyelvű oktatás (is) folyik. […] A 2003/2004-es tanévet megelőzően nem volt még Vajdaságban magyar tannyelvű gimnázium, az anyanyelvi oktatás kétnyelvű középiskolákban, magyar nyelvű tagozatokon valósult meg. 2003-ban három magyar tannyelvű tehetséggondozó gimnázium alapítása került szóba: Szabadkán, Zentán és Óbecsén. Ezek közül végül kettő indult el valóban. […] A magyar tannyelvű gimnáziumok alapításának ötletét Korhecz Tamás, az MTA külső köztestületének egykori tagja, akkori tartományi kisebbségügyi titkár vetette föl. […] Bakos Tímea igazgató elmondása szerint ezek felhozatala igencsak széles körű, minden diák megtalálhatja a kedvére valót… Forrás: Magyarszo.rs: teljes cikk >

Videó: Kiss József – Az ember, aki átalakította Bácskát

Megnyílt a Kiss József – Az ember, aki átalakította Bácskát című vendégkiállítás a Szabadkai Városi Múzeumban, amely a tervek szerint körülbelül egy hónapig lesz látható. […] A kiállításról Ninkov Kovačev Olga, a Szabadkai Városi Múzeum megbízott igazgatója, az MTA külső köztestületének tagja nyilatkozott… Forrás: Pannonrtv.com: teljes cikk >

Videó: Az élet álom - Bemutató lesz az Újvidéki Színházban

A szabadság, a hatalom és az elnyomás kérdéseit állítja középpontba Az élet álom című új színházi előadás, amely Pedro Calderón de la Barca klasszikus drámája nyomán, Selma Spahić rendezésében készült az Újvidéki Színházban. A produkció a barokk világot a mai társadalom problémáival kapcsolja össze. […] A történet középpontjában egy egyszerű szupermarket dolgozója áll, aki fellázad az igazságtalanság ellen. Döntése azonban messze túlmutat saját sorsán: a munkahelyi kizsákmányolás, a hatalmi viszonyok és a szabadság kérdéseit is felszínre hozza… Forrás: Pannonrtv.com: teljes cikk >

Terék Anna, Eisemann György és Smid Róbert kapja idén az Alföld-díjat

A szerkesztőség közleménye szerint az idei kitüntetettek közül a vajdasági származású Terék Anna a délszláv háború mindennapi tragédiáinak és a határon túli magyar lét több generációra kiterjedő egyéni és közösségi tapasztalatainak testbe írt nyomait a drámai monológ és a verses regény összefüggő motivikája révén megjelenítő költészetéért, valamint az Alföld folyóiratban jóideje közölt kiváló verseiért kapja a díjat… Forrás: Vajma.info: teljes cikk >

ROMÁNIA/ERDÉLY

Kötelező lesz az 1500-nál kevesebb lakosú települések összevonása?

Alexandru Stoica fejlesztési miniszter pénteken közölte, hogy a kormány két szakaszban tervezi megvalósítani az 1500-nál kisebb lélekszámú községek összevonását: 2027. március elsejéig önkéntes alapon, ezt követően pedig kötelező jelleggel. […] A miniszter pontosította, hogy az összevonásra kijelölt 429 község számát a fejlesztési minisztérium 2023-as népességi adatai alapján határozták meg. […] Csoma Botond a bejelentéssel kapcsolatban kifejtette: az RMDSZ elutasítja ezt a fejetlen, át nem gondolt javaslatot. Ha az etnikai szempontot nem veszik figyelembe, nehéz helyzetbe kerülhet az erdélyi magyar közösség… Forrás: Szabadsag.ro: teljes cikk >

Podcast: Románia húszéves uniós tagságának mérlege

A Bukaresti Rádió műsorában rendhagyó módon egy kerek évfordulóról beszélgetünk, hiszen Románia szinte 20 évvel ezelőtt, 2007. január 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz. […] Előbb Veres Valér szociológus és egyetemi tanár, az MTA külső köztestületének tagja mondja el, hogy mit sikerült elérnie hazánknak az elmúlt két évtizedben, majd Bálint Csaba, a Román Nemzeti Bank igazgatótanácsának tagja értékeli Románia uniós tagságának mérlegét… Forrás: Bukarestiradio.ro: teljes cikk >

Publicisztika: Románia a nemzeti kisebbségek paradicsoma?

Dan Tanasă, az AUR képviselője kisebbségi kánaánról kiabált a parlamentben. […] Valóban nincs a világon olyan jogszabályi keret, amely jobban védené a nemzeti kisebbségek önazonosságát, kultúráját és nyelvét, mint a romániai? […] Ahhoz, hogy ezt megtudjuk, érdemes különböző szempontok mentén összehasonlítani olyan országok törvénykezésével, ahol köztudottan jó a nemzeti kisebbségek helyzete: ilyen Finnország, Olaszország Dél-Tirol tartománya, Svájc és bizonyos tekintetben Szlovénia is. Emellett még beveszem az összehasonlításba Magyarországot – ha már Dan Tanasă külön kiemelte… Forrás: Atlatszo.ro: teljes cikk >

Kötetek: 1956 erdélyi történetei

Az 1956-os forradalom romániai következményeiről, a politikai foglyok életéről és a múlt feltárásának nehézségeiről beszélt Benkő Levente történész, újságíró a Kolozsvár Társaság hétfői rendezvényén az Erdélyi Múzeum-Egyesület előadótermében. Két kötetét, a Volt egyszer egy 56 és a Bűn volt a szó. Moyses Márton és 1956 című könyvét a szerző korabeli fényképek, levéltári dokumentumok és személyes visszaemlékezések mentén mutatta be… Forrás: Szabadsag.ro: teljes cikk >

Interjú: Az AI veszélyeiről kérdezték Balázsi Gábort

„Ne higgyünk el mindent, amit látunk!" – ezzel a Balázsi Gábortól származó tanáccsal harangozta be a Pertu podcast a mesterséges intelligenciával foglalkozó sorozatának második részét. A New York-i Stony Brook Egyetemen dolgozó erdélyi magyar kutató a technológia lehetőségeiről és veszélyeiről beszélgetett Jakabos Tündével. […] A kutató abban reménykedik, hogy a Pertu készítői nyilvánosan is állást foglalnak a megtévesztő, mesterséges intelligenciával készített propagandatartalmak ellen, és ezzel a konfliktus lezárhatóvá válik… Forrás: Transtelex.ro: teljes cikk >

Bemutatták Vida Gábor új kötetét Kolozsváron

A rendszerváltás időszaka, az erdélyi magyar társadalom változásai, a családi kapcsolatok, és a múlt feldolgozatlannak tűnő öröksége egyaránt fontos szerepet kap Vida Gábor legújabb, A bukfenc című családregényében. A kötetet csütörtökön a Gaudeamus könyvesboltban mutatták be Kolozsváron, ahol a szerzővel Márton Evelin író, szerkesztő beszélgetett. […] Az Erdélyi folytatásos alcímet viselő regény a szerző előző kötetéhez, a Senkiháza – Erdélyi lektűr című műhöz hasonlóan Erdélybe vezeti az olvasót. A regény 1988 és 1992 között játszódik, a korszak hiteles megjelenítéséhez Vida Gábor korabeli sajtóanyagokat és történelmi dokumentumokat is tanulmányozott… Forrás: Szabadsag.ro: teljes cikk >

Foggal-körömmel védi Székelyudvarhely a szobrot

Székelyudvarhelyen több mint húsz éve áll egy mellszobor, amelynek a városvezetés szerint semmi köze Wass Alberthez, Magyarországon mégis az író szobraként avatták fel a másolatait, az Arad Megyei Törvényszék pedig szeptemberben szintén Wass Albertet azonosította az alkotásban, és első fokon elrendelte az eltávolítását. […] Wass Albertet 1946-ban a kolozsvári Népbíróság az észak-erdélyi magyar bevonulás után elkövetett gyilkosságokra való felbujtásban találta bűnösnek, és távollétében halálra ítélte. Az író tagadta a vádakat, a rendszerváltás után pedig a családja és jogi képviselői többször próbálták elérni az ügy újratárgyalását, de mivel nem jártak sikerrel, az ítélet Romániában máig érvényben van… Forrás: Transtelex.ro: teljes cikk >

Új történelemkönyv érettségizőknek

Újabb magyar nyelvű, a történelemérettségire felkészítő könyvet jelentetett meg két kézdivásárhelyi pedagógus, Bejan András és Farkas Ferenc. A Történelem – Értsd, tanuld, alkalmazd! című kiadvány a románok történelméből érettségiző magyar diákok számára készült. A két szerző, Bejan András, a Nagy Mózes Főgimnázium, valamint Farkas Ferenc, a Dr. Csiha Kálmán Református Kollégium igazgatója egyaránt történelemtanár. Közös munkájuk nem új keletű: első érettségi segédanyagukat 2018-ban állították össze, majd 2024-ben egy feladatokkal kibővített változatot jelentettek meg… Forrás: 3szek.ro: teljes cikk >

Beszélgetés: Csók Zsolt régész a műemlékvédelem tervezett reformjáról

A romániai műemlékvédelmi rendszer az engedélyeztetésre összpontosít, miközben a műemlékek tényleges védelme háttérbe szorul – véli Csók Zsolt régész, a volt kulturális miniszter tiszteletbeli tanácsosa. […] Az elmúlt évtizedekben történtek jogszabályi és szervezeti változások, ezek nyomán azonban nem alakult ki olyan erős, összehangolt hálózat, amely rendszeresen követné a műemlékek állapotát. […] A szakemberhiány megoldását az is nehezíti, hogy Csók Zsolt megítélése szerint az egyetemek jelenleg nem biztosítanak megfelelő szakmai utánpótlást a terület számára… Forrás: Kronika.ro: teljes cikk >

A reformáció öröksége jegyében találkoztak Nagyenyeden

Közös presbiteri, nőszövetségi és ifjúsági konferenciát szervezett október 31-én, szombaton, a Nagyenyedi Református Egyházmegye. […] A reformáció gyökereiről, történelmi előzményeiről és máig érvényes üzenetéről tartott lenyűgöző előadást Tasnádi István, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet tanársegédje, kevésbé ismert kultúr- és egyháztörténeti vonatkozásokkal kápráztatva el hallgatóságát. […] A rendezvény harmadik részében Tóth Tibor nagyenyedi református lelkipásztor a 2026-os esztendő több, a magyar történelem szempontjából meghatározó esemény kerek évfordulójára emlékeztetett… Forrás: Szabadsag.ro: teljes cikk >

Helytörténeti konferenciával ünneplik Székelyudvarhelyen a Magyar Tudomány Napját

A november 7-én, szombaton 10 órakor kezdődő, Székelyudvarhely évszázadai című rendezvény középpontjában a város múltjának kutatása áll. A résztvevők bemutatják az első várostörténeti tanulmánykötetet, és tizenhat előadást hallgathatnak meg. […] A múzeum és fenntartója, Székelyudvarhely városa 2025-ben romániai és magyarországi történészek részvételével hozott létre kutatócsoportot a település történetének alaposabb feltárására és monográfiájának elkészítésére. A konferencián a kutatók az eddigi munka legfrissebb részeredményeit ismertetik… Forrás: Maszol.ro: teljes cikk >

Nagyváradra érkezik az Interetnikai Színházi Fesztivál

2026. november 10. és 21. között Nagyvárad lesz a romániai kisebbségi színjátszás találkozóhelye: a nagyváradi Szigligeti Színház ad otthont a 12. Interetnikai Színházi Fesztiválnak, az IFESZT-nek. A fesztivál november 10-én 18.00 órakor hivatalos megnyitóval kezdődik. A színpadi programot a Szigligeti Színház és a Regina Maria Színház közös produkciója, a MaRó nyitja… Forrás: Biharinaplo.ro: teljes cikk >

A marosvásárhelyi színháztudományi napok

Ötödik alkalommal szervezik meg Marosvásárhelyen Nemzetközi Színháztudományi Napok című rendezvénysorozatot, amelynek keretében Romeo Castellucci olasz színházi rendezővel is találkozhatnak az érdeklődők. A november 6–8. között, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem doktori iskolája által szervezett rendezvényen a színház múltja és jelene mellett a mesterséges intelligencia színpadi szerepe is szóba kerül… Forrás: Maszol.ro: teljes cikk >

Politikum: Tiltakoznak az írók

Nyílt levélben ment neki keményen Demeter András leköszönt kulturális miniszternek a Romániai Írószövetség elnöke, Varujan Vosganian, aki szerint az amúgy is vitatott intézkedéseket foganatosított tárcavezetőnek mandátuma legutolsó napjára is tartogatott meglepetést. […] Vosganian szerint a távozó miniszter ahelyett, hogy a művészek pénzügyi és jogi gondjait rendezte volna, az utolsó hivatali napján egy gyakorlati haszon nélküli, bürokratikus közhelyekkel teli, kétszáz oldalas stratégiai tanulmányt hagyott jóvá… Forrás: Transtelex.ro: teljes cikk >

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Kárpátalján 132 pedagógust keresnek

Kárpátalja iskoláiban összesen 132 pedagógusi állás betöltetlen. A legtöbb szakemberre a nagyszőlősi kistérségben van szükség, ahol 32 munkatársat keresnek. A legkeresettebbek a napközis nevelők, az iskolapszichológusok és a szociálpedagógusok. […] A vizsgálat szerint különösen a fizika-, matematika-, angol- és informatikatanárok toborzása jelent nehézséget. A kutatók arra is

felhívták a figyelmet, hogy a pedagógusképzést jobban össze kell hangolni az iskolák tényleges munkaerőigényével… Forrás: Kiszo.net: teljes cikk >

Jubileumi ünnepség a Rákóczi Egyetemen

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem idén ünnepli fennállásának 30. évfordulóját. A jubileum alkalmából az egyetem október 26-30. között ünnepi programsorozatot rendezett. A jubileumi hét eseményei bemutatták az intézmény többnyelvű és kultúraközvetítő küldetését, tudományos műhelyeinek eredményeit, harmincéves fejlődését és közösségépítő szerepét. […] A vendégek üdvözlése után Csernicskó István, az MTA külső tagja osztotta meg gondolatait a résztvevőkkel. […] Borsos Balázs, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke kiemelte, a beregszászi intézmény a harminc év alatt olyan fejlődést és intézményi munkát produkált, amely különös figyelmet és maximális elismerést érdemel. […] Intézménytörténeti kiállítás nyílt a harmincéves Rákóczi Egyetemen… Forrás: Kiszo.net: teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >

Videó: Fennállásának 25. évfordulóját ünnepelte két tudományos műhely

Negyedszázados jubileumát ünnepelte a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem bázisán működő Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont és a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont. A Két műhely, közös küldetés – 25 év a kárpátaljai magyar tudományosságban címmel, október 28-án megrendezett ünnepi rendezvény alkalmat teremtett arra, hogy a résztvevők visszatekintsenek a két tudományos műhely elmúlt huszonöt évére. […] A Magyar Tudományos Akadémia képviseletében Kocsis Károly akadémikus, az MTA rendes tagja, a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság elnöke fejtette ki ünnepi gondolatait. […] Csernicskó István, a Rákóczi Egyetem rektora az esemény kapcsán kiemelte: „A felsőoktatás és a kutatás kéz a kézben járnak… Forrás: Karpataljalap.net: teljes cikk > teljes cikk 2 > teljes cikk 3 >

Kiállítással egybekötött nemzetközi tudományos konferencia Ungváron

Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 70. évfordulója alkalmából A szabadság 13 napja… címmel tartottak nemzetközi tudományos konferenciát Magyarország Ungvári Főkonzulátusa és az Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézet (UMOTI) szervezésében. A rendezvényre október 28-án Ungváron, a Hungarológiai Központban került sor. […] A rendezvényen több nézőpontból vizsgálták a forradalom következményeit. Zékány Krisztina, az UMOTI Magyar Filológiai Tanszékének docense, az MTA külső köztestületének tagja Amikor a történelem személyes sorssá válik. 1956 emléke az egykori kárpátaljai résztvevők vallomásaiban című előadásában arról hallhattunk, hogyan élték meg a kiskorú résztvevők az eseményeket… Forrás: Karpataljalap.net: teljes cikk >

Új határátkelők nyílhatnak Kárpátalján

Új határátkelőhelyek megnyitásával, a meglévők bővítésével és az európai autópályákhoz való csatlakozással fejlesztenék Kárpátalja határ menti közlekedését 2030-ig. […] A szlovák határszakaszon a Tiszasalamon–Ágcsernyő közötti új határátkelőhely megépítését tartják az egyik legfontosabb beruházásnak. […] A magyarok lakta határ menti települések számára szintén fontos lehet a Palágykomoróc–Dobóruszka közötti határátkelőhely megnyitása… Forrás: Kiszo.net: teljes cikk >

Beszélgetés: Turóci-Sütő Jolán, egyetemi tanár

A Kárpáti Igaz Szó Kulcslyuk rovatának vendége Turóci-Sütő Jolán, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete fizika és matematika tanszékének főelőadó tanára. […] Úgy gondolom, minden az iskolában kezdődik. Aki fizika- vagy matematikaszakra jelentkezik az egyetemen, annak általában már határozott elképzelése van arról, mivel szeretne foglalkozni. Ehhez azonban előbb meg kell szerettetni vele ezeket a tantárgyakat. Ha ez az iskolában nem sikerül, később aligha választ ilyen pályát. […] A kutatási területem az elemi részecskék fizikája, azon belül az erősen kölcsönható és kvarkrendszerek vizsgálata relativisztikus megközelítésben. Ezzel már az aspirantúra kezdete óta foglalkozom a témavezetőmmel, Spenik Sándorral… Forrás: Kiszo.net: teljes cikk >

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Statisztika: Közel hetvennel kevesebb a magyar elsős

Az aktuális tanévben ugyan a vártnál kisebb mértékben csökkent a magyar elsősök száma, de már harmadik éve tart ez a tendencia. Bár idén is több mint kétszáz szlovák nemzetiségű tanuló kezdett magyar tannyelvű első osztályban, több mint négyszáz magyar nemzetiségű gyereket szlovák tannyelvű első osztályba írattak. […] Az oktatási tárca háttérintézményétől kapott adatokból kiderül, hogy az aktuális tanév magyar tannyelvű osztályt látogató 3416 elsőse közül 3082 tanulót vezetnek magyar nemzetiségűként a központi statisztikában… Forrás: Napunk.sk: teljes cikk >

Podcast: Elfogadták a következő időszakra szóló kisebbségvédelmi akciótervet

A kormány a héten tartott ülésén többek között elfogadta a 2026 és 2030 között alkalmazandó kisebbségvédelmi akciótervet is, egyben kiértékelte az elmúlt négy év eredményeit. Horony Ákos kisebbségi kormánybiztos a nyelvi jogok népszerűsítése terén lépne előre. […]Az előkészítés során csaknem száz észrevétel is érkezett a dokumentumhoz – a megjegyzések egy része azonban kimondottan negatív volt, a szlovák nacionalista szervezetek az utóbbi időszakban ugyanis aktívan figyelik a hasonló kezdeményezéseket, fölöslegesnek és tárgytalannak tartják a jogok rögzítését vagy kiterjesztését. […] Arról, milyen konkrét változásokat hozhat a Szlovákiában élő kisebbségek jogainak érvényesítése és jogtudatossága terén a napokban elfogadott kisebbségvédelmi akcióterv, Horony Ákos kisebbségi kormánybiztossal Tilajcsik Dóra beszélgetett a Pátria Rádió Reggeli című műsorában… Forrás: Ujszo.com: teljes cikk > teljes cikk 2 >

Podcast: Alapkutatás hiányában nehezen érhető el változás

2024 és 2026 között zajlott az oktatási minisztérium azon kétéves projektje, amely A nemzetiségi iskolák leendő szlováknyelv-tanárainak felkészítésében bekövetkező változások kísérleti vizsgálata címet viselte. A projektben részt vett a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara és a Selye János Egyetem is. Oktatási műsorunk vendégei az MTA köztestületének külső tagjai: Vančo Ildikó kétnyelvűség-kutató, a nyitrai Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet professzora és Sýkora Hernády Katalin, a nyitrai Pedagógusképző Intézet adjunktusa, akikkel a projekt kapcsán arról beszélgetünk, milyen a szlovák nyelv tanításának helyzete iskoláinkban, illetve arra is kitérünk, hogy milyen alapokra kellene épülnie egy sikeres változásnak… Forrás: Patria24.sk: teljes cikk >

Szlovákiai Magyar Levéltár fényképgyűjteményébe kalauzol a Bagoly mondja új adása

A Fórum Bagoly mondja tudományos podcast-sorozatának legújabb részében a szlovákiai magyarok múltját dokumentáló fotógyűjteményről beszélget Sipos Szilvia és Simon Attila, az MTA külső tagja. […] Sipos Szilvia a Fórum Kisebbségkutató Intézet levéltárának vezetője. Ebben a minőségében elsődlegesen a levéltári anyag feldolgozásának és a tematikus adatbázisok kiépítésének kérdéskörével foglalkozik. Kutatási tevékenységén belül a szlovákiai magyar kisebbségi lét különböző, elsősorban társadalmi, kulturális aspektusait vizsgálja… Forrás: Bumm.sk: teljes cikk >

Podcast: Hogyan élte meg a csehszlovákiai magyarság az 1956-os forradalmat és szabadságharcot?

„A szlovákiai magyar közösség tagjai 1956-ban óriási szimpátiával viszonyultak a forradalomhoz, egy hatalmas szívdobbanás, egy közös nagy szívdobbanás résztvevői voltak”, mondja Vajda Barnabás történész, az MTA külső köztestületének tagja, akivel a hetven évvel ezelőtti események korabeli csehszlovákiai vonatkozásairól készült beszélgetés a Pátria Rádióban. […] A beszélgetés végén eljátszunk annak a gondolatával is, mi történt volna, ha Magyarország kikerül a szocialista blokk országai közül és Nagy Imréék vezetésével sikerül kivívnia a semlegesség státusát… Forrás: Patria24.sk: teljes cikk >

Podcast: N. Tóth Anikó és Béres Gábor

N. Tóth Anikó íróval, irodalomtörténésszel és Béres Gábor pedagógussal, karnaggyal megismerkedésükről, közös életükről, tanításról, irodalomról, zenéről és közösségépítésről beszélgettünk. […] N. Tóth Anikó Budapesten, az ELTE-n szerzett magyar–könyvtár szakos diplomát. Pályáját pedagógusként kezdte, előbb Palástón, majd Ipolyságon tanított, jelenleg a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karának docense, valamint az MTA külső köztestületének tagja… Forrás: Patria24.sk: teljes cikk >

Kötetbemutató: Két asszony özvegye

Hornyák Istvánnak volt alkalma tanulmányozni Deréky Anna és Fadrusz János levelezését, amelyet a dobsinai család szerencsére eljuttatott a Szlovák Nemzeti Galériához. Beleszőtte a könyvbe azt, ami megtörtént, és ami megtörténhetett volna. Nem igyekezett kiszínezni a sztorit, nem adott „képtelenségeket” Anna szájába, hanem igyekezett a bőrébe bújni egy kicsit – elképzelni, milyen érzés lehet kétszer is megözvegyülni. A szerző mindezt a tegnapi pozsonyi könyvbemutatón mondta el, amelyet a Két asszony özvegye című kötetet kiadó Pozsonyi Kifli helytörténeti egyesület szervezett, és ahol lapunk online főszerkesztője, a szintén Pátria rádiós múlttal rendelkező Juhász László faggatta őt munkamódszeréről, indíttatásáról… Forrás: Ujszo.com: teljes cikk >

Műfordítás-olimpiát hirdet a pozsonyi Comenius Egyetem

Középiskolások, egyetemisták és doktoranduszok jelentkezését várják a pozsonyi Comenius Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének új műfordítói pályázatára. […] Az AI nem segíthet, Hermész annál inkább. […] A pályamunkákat december 6-áig, éjfélig lehet beküldeni a muforditas.palyazat@gmail.com e-mail-címre… Forrás: Ujszo.com: teljes cikk >

AUSZTRIA

Burgenlandban a magyarok a legnagyobb népességcsoport

Az Ausztriában élő, külföldön született személyek többsége Németországban, Bosznia-Hercegovinában vagy Törökországban született. Burgenlandban a Magyarországon született emberek alkotják messze a legnagyobb csoportot. [...] A szövetségi tartományok összehasonlításában a külföldön született emberek aránya Burgenlandban 13,9 százalékkal a legkisebb... Forrás: Volksgruppen.at: teljes cikk >

Az 1956-os magyarországi forradalom közös megemlékezését szerdán este tartották a Collegium Hungaricumban

Az Europa Club és a Kerekasztal szervezésében megtartott ünnepségen számos kortanú is jelen volt. [...] Az ünnepség elején levetítették a badeni Tobias Vees „1956" című rövidfilmjét, amely a filmkészítő nagyszüleinek Magyarországról való menekülését mutatja be. [...] Az Alsó-Ausztria tartományi levéltára 16 kartonnyi feldolgozatlan személyi dossziét őriz az 1956-os magyar menekültekről – ezt már Méhes Márton, a Collegium Hungaricum vezetője mondta el a rendezvényen... Forrás: Volksgruppen.at: teljes cikk >

Kortanúk és irodalom a megemlékezésen

Kortanúk elbeszéléseivel egybekötött irodalmi emlékünnepélyen tisztelegtek 1956 történései előtt az alsóőri Öreg iskolában, az UMIZ szervezésében. Radics Éva és szavalói mellett Deák Ernő, az MTA külső köztestületének tagja és Schuster-Gyenge Judit osztották meg emlékeiket a közönséggel... Forrás: Volksgruppen.at: teljes cikk >

Kétnyelvű színházi előadás Grazban

A Steirischer Herbst fesztivál a grazi Schauspielhaus és a budapesti Katona József Színház együttműködésében német és magyar nyelven, feliratokkal készült el az Ewe Benbenek által írt, és Nádori Lídia által magyarra fordított „hmm, soknemzetiségű állam, vagy mi? című színházi előadás. [...] Ewe Benbenek írónő összekapcsolja az Osztrák–Magyar Monarchia történetét a munka, a migráció és a hovatartozás aktuális kérdéseivel. A darab az európai hovatartozás határait és lehetőségeit vizsgálja... Forrás: Volksgruppen.at: teljes cikk >

Konferencia Bécsben a forradalom emlékezetéről

Az 1956-os forradalom hetvenedik évfordulóján sajátos megközelítésű rendezvénnyel emlékezik az Ausztriai Magyar Kutatóintézet (AMKI/ÖIUS): november 26–27-én „1956 elmesélve – Egy forradalom kultúrtörténete" címmel rendez konferenciát Bécsben. A tanácskozás azt járja körül, hogyan él tovább a forradalom az irodalomban, a történetírásban, a filmekben, a művészetekben és a személyes visszaemlékezésekben. A konferencia a különböző tudományterületek eredményeit a művészi feldolgozásokkal és a személyes emlékezés formáival kapcsolja össze... Forrás: Becsinaplo.at: teljes cikk >

HORVÁTORSZÁG

56-os megemlékezések Horvátország-szerte

Zászlófelvonással, koszorúzással, előadásokkal és ünnepi műsorokkal emlékeztek a 70. évfordulón az 1956-os magyar forradalomra és szabadságharcra Horvátország magyar közösségei. Eszéktől Zágrábig, Baranyától az Adriáig tisztelegtek a hősök emléke előtt, fölidézve a szabadságért vállalt áldozatot és a menekülőknek nyújtott önzetlen segítséget. […] Az első eseményre 21-én került sor az eszéki Bölcsészettudományi Kar dísztermében, ahol „1956 – A magyar forradalom és nemzetközi visszhangja" címmel tudományos ismeretterjesztő előadást tartott dr. Slađana Josipović Batorek egyetemi docens. […] A látogatás másik állomásán, az MCC képzési központjának Janus Pannonius termében a szerző Tristae című kétnyelvű, magyar–horvát verseskötetét mutatták be… Forrás: Kepesujsag.com: teljes cikk > teljes cikk 2 >

A mohácsi csatatér kutatásáról tanácskoztak Eszéken

A mohácsi csatatér helyszínével kapcsolatos kutatások eredményeit és következtetéseit bemutató kerekasztal-beszélgetést tartottak október 19-én az Eszéki Régészeti Múzeumban. Az angol nyelven folyó tanácskozáson magyar és horvát szakemberek osztották meg tudományos ismereteiket. Magyarország eszéki főkonzulátusa, az Eszéki Régészeti Múzeum és a pécsi Janus Pannonius Múzeum közösen szervezett meg egy olyan programot, amelynek középpontjában a mohácsi csatatér helyszínének kutatása állt… Forrás: Kepesujsag.com: teljes cikk >

Összeállította: Bóna László